

KVALITETSDEKLARATION

Konjunkturstatistik, löner för kommuner (KLK)

Ämnesområde
Arbetsmarknad

Statistikområde
Löner och arbetskostnader

Produktkod
AM0108

Referenstid
2021 Månad

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Den månadsvisa konjunkturlönestatistiken är en del av den officiella lönestatistiken och huvudsyftet är att mäta löneökningstakten i ekonomin.

Löneökningstakten i kommunerna mäts med hjälp av genomsnittlig månadslön. Undersökningen belyser även utvecklingen av arbetade timmar och antal anställda.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys av löneutveckling, konjunkturbedömningar och beräkning av arbetsinsats. Viktiga användare är:

- Medlingsinstitutet som har som en av sina huvuduppgifter att verka för en väl fungerande lönebildning, vilken bygger på att den internationellt konkurrensutsatta sektorn är normerande. Det betyder att löneökningstakten inom industrin ska vara en norm för den övriga arbetsmarknaden och att löneökningstakten anpassas till våra viktigaste konkurrentländer. Informationen från konjunkturlöneundersökningarna är en viktig källa för en väl fungerande lönebildning.
- Konjunkturinstitutet som använder konjunkturlönestatistiken som ett av underlagen vid rapporter om konjunkturläget och vid prognoser.
- Riksbanken som använder den månatliga konjunkturlönestatistiken som bas för sina löpande prognoser av löneutvecklingen i den svenska ekonomin.
- SCB:s enhet för Nationalräkenskaper som använder arbetade timmar och antal anställda för beräkning av arbetsinsatsen (arbetade timmar och antal sysselsatta) i Nationalräkenskaperna. Vidare används arbetade timmar i fastprisberäkningarna av produktionsvärdet vilket är en viktig del i både konsumtions- och produktionsberäkningarna.

Konjunkturstatistik, löner för kommuner ger även tillsammans med konsumentprisindex (KPI) underlag för löneförhandlingar.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna är genomsnittlig månadslön, arbetade timmar och antal anställda.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda inom Sveriges 290 kommuner, samt kommunalförbund, som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB). Den sammanfaller med intressepopulationen med undantag för Region Gotland, som ansvarar för både kommunala och regionala uppgifter och ingår i kommunstatistiken. Anställda i kommunägda stiftelser och bolag ingår inte, därför att dessa räknas till den privata sektorn.

Observationsobjekt är anställningar. Målobjekt och intresseobjekt är personer. Uppgiftskälla är kommuner.

1.2.2 Variabler

De viktigaste målvariablerna (intressevariablerna) är:

- Teoretisk lönesumma
- Antal årsarbetare
- Arbetade timmar
- Antal anställda

Teoretisk lönesumma är för månadsavlönade summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg. Rörliga tillägg ingår inte i den teoretiska lönesumman t.ex. ersättning för obekvämt arbetstid, övertid, jour och beredskap.

Antal årsarbetare redovisas för månadsavlönade enligt överenskommen sysselsättningsgrad. En anställd med överenskommen sysselsättningsgrad på 30 % och en med överenskommen sysselsättningsgrad på 70 % utgör tillsammans en årsarbetare.

Arbetade timmar är faktiskt arbetad tid.

Antal anställda utgörs av samtliga kommunanställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser.

Målvariablerna är desamma som intresse- och observationsvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är antal, summa och medelvärde.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas enligt:

- Total genomsnittlig månadslön för månadsavlönade i kommuner.
- Totalt antal anställda, månadsavlönade, i kommunerna uppdelat på hel- och deltidsanställda.
- Totalt antal arbetade timmar för anställda i kommuner uppdelat på månadsavlönade och timavlönade.

1.2.5 Referenstider

Både populationen och variablernas referenstid är månad.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på uppgifter från kommunernas lönesystem. Alla kommuner undersöks, risk för över- och undertäckning bedöms som låg. Bortfall kan förekomma i samband med att kommuner byter lönesystem. Imputering sker för att kompensera bortfallet. Tillförlitligheten i resultat från undersökningen anses god.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerheten bedöms generellt som låg för osäkerhetskällorna. Inga studier har gjorts för att kvantifiera dessa utöver uppmätt bortfall.

2.2.1 Urval

Konjunkturstatistiken för kommuner är en totalundersökning och därför inte behäftad med urvalosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Ram- och målpopulation är personer, anställda (observationsobjekt), vid mättillfället registrerade i respektive kommuns lönesystem.

Viss övertäckning kan förekomma avseende timanställda som slutat och inte tagits bort ur lönesystemen samt anställda som slutat och får retroaktiv lön i efterhand. Ingen känd övertäckning förekommer.

Undertäckningen utgörs av anställda i kommunalförbund som tillhör flera kommuner och har egna lönesystem. Den undertäckningen uppskattas till 1,0-1,5 % av de anställda i kommunerna.

Osäkerheten p.g.a. täckningsfel bedöms som låg.

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken samlas in via SCB:s webinsamlingssystem. Uppgiftslämnarna kan välja att skicka en fil eller fylla i en webblankett. Majoriteten lämnar sina uppgifter via fil från resp. kommuns lönesystem. Eftersom uppgifterna hämtas från lönesystemen bedöms tillförlitligheten vara god.

Erfarenhet från granskningen visar att när det tecknats nya löneavtal har det ibland för samma månad både lämnas uppgifter om nya löner och betalats ut retroaktiva löner. Det blir då en dubbelräkning av löneökningen om de retroaktiva beloppen läggs till lönesumman. Om misstanke föreligger om dubbelräkning görs en manuell imputering där lönenivån justeras till rimlig nivå efter kontroll med uppgiftslämnaren.

Systematiska mätfel bedöms vara få och därför inga justeringar för eventuella mätfel.

2.2.4 Bortfall

Bortfall utgörs av kommuner från vilka mätvärden saknas helt (objektsbortfall) eller delvis (partiellt bortfall). I de flesta fall av bortfall har orsaken varit problem i samband med byte av lönesystem. Det partiella bortfallet uppstår i samband med att någon uppgift bedöms vara felaktig.

Uppgiftslämnaren kontaktas i dessa fall och om ingen rättning fås behandlas uppgiften som partiellt bortfall.

För kommuner som utgör bortfall imputeras uppgifter med hjälp av mätvärden från den årliga strukturstatistiken eller med hjälp av tidigare lämnade uppgifter.

Under 2020 förekom två objektsbortfall under årets 12 undersökningsomgångar. Det partiella bortfallet var 0,4 procent. Det partiella bortfallet består främst av variabeln arbetade timmar. Eftersom bortfallet i undersökningen är lågt och imputering sker med en välfungerande modell, bedöms osäkerheten p.g.a. svarsbortfall som låg.

2.2.5 Bearbetning

Uppgiftslämnarna skickar in aggregerade uppgifter via fil från lönesystemet eller som ifylld webblankett. Inkommet material genomgår en maskinell granskning. Rimlighetskontroller av uppgifter genomförs i olika summeringar/bearbetningar samt i jämförelser av månadens resultat mot tidigare månader och år.

Osäkerheten p.g.a. bearbetningsfel bedöms som låg.

2.2.6 Modellantaganden

Vid objektsbortfall samt vid partiellt bortfall genomförs imputeringar. Imputeringen utförs med en regressionsmodell med uppgifter från den årliga strukturlönestatistiken som förklarande variabler.

Förklaringsgraden i modellen är hög och imputeringar kontrolleras efteråt av handläggare. Imputeringar för undersökningens variabler är litet i förhållande till populationen. Osäkerheten på grund av modellantaganden bedöms vara låg.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken har en framställningstid på cirka två månader.

Uppgiftsinsamlingen och granskningen avslutas efter cirka 50 dagar från mätperiodens slut, publicering sker efter ytterligare 10 dagar.

Framställningstiden har varit densamma under lång tid och inga planer finns på några förändringar.

3.2 Frekvens

Periodiciteten för målstorheternas referenstid är månad, även undersökningens uppgiftsinsamling och statistikens redovisning sker månadsvis.

3.3 Punktlighet

Statistiken för 2020 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner för 2021 års statistik finns på scb.se.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Undersökningen redovisas huvudsakligen på www.scb.se/AM0108. Tabeller med genomsnittlig månadslön och antal arbetade timmar finns på produktsidan. Den genomsnittliga månadslönen går även att hämta från Statistikdatabasen. Utöver detta görs sammanställningar för olika intressenter exempelvis Konjunkturinstitutet och Riksbanken.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av primärmaterialet.

4.3 Presentation

Undersökningen presenteras i form av tabeller och tidsserier.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i *Statistikens Framställning (StaF)*. Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på scb.se.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

1999 tog SCB över produktionsansvaret från dåvarande Kommunförbundet för denna undersökning. Konjunkturstatistiken omfattar samtliga kommuner. Skillnader i imputeringsförfaranden etc. medför att jämförelser bakåt i tiden måste tolkas med stor försiktighet.

En viktig faktor för jämförbarhet mellan år och över tid är populationsförändringar. Bolagiseringar och kommunaliseringar mellan år och månader kan ha påverkan på undersökningens variabler. Större populationsförändringar har kommenterats i SM och tabeller.

Fr.o.m. den 1 januari 2003 är Knivsta en egen kommun och sedan dess är antalet kommuner 290.

2008 upphörde insamlingen av anställda i arbetsmarknadspolitiska program (BEA-anställda). I samband med denna förändring tillkom fyra variabler: sjuklön, rörliga tillägg, avtalad tid och engångsbelopp. Dessa fyra variabler samlas in av Konjunkturstatistik, löner för kommuner och används till Labor Cost Index (LCI). Därutöver upphörde insamlingen av uppgifterna om anställningsform uppdelat på kön, visstid eller tillsvidareanställning.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Pandemin påverkade samhället under resterande kalenderår 2020. Pandemin har påverkat undersökningen enbart i mindre omfattning.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Förutom Konjunkturstatistik, löner för kommuner (KLK) producerar SCB även konjunkturstatistik över löner för regioner samt statlig och privat sektor. Begrepp och metoder mellan undersökningarna för kommuner och regioner

är till stor del identiska. Av de fyra konjunkturundersökningarna är det enbart konjunkturstatistik för privat sektor som är urvalsundersökning, övriga är totalundersökningar.

För privat sektor redovisas den genomsnittliga månadslönen såväl med som utan rörliga tillägg för tjänstemän. För arbetare redovisas timlönen.

Vid jämförelser av löneutvecklingen mellan olika sektorer och år bör hänsyn tas till löneavtalens olika tidpunkter för respektive lönerevision.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

En gång per år publicerar SCB lönestrukturstatistik för kommunerna. Denna undersökning (KLK) samlar in aggregerade uppgifter medan lönestrukturstatistiken är individbaserad. Begreppet genomsnittlig månadslön skiljer sig mellan undersökningarna. Istället för månadslönen i strukturstatistiken, bör grundlönen i samma undersökning användas vid jämförelser med KLK.

Inom arbetsmarknadsområdet finns det flera undersökningar som mäter antal anställda och arbetade timmar för kommunerna. Arbetskraftsundersökningarna (AKU) är en av dessa och publicerar statistik över sysselsättningen för hela arbetsmarknaden. Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för hela arbetsmarknaden produceras kvartalsvis. Skillnader i antal anställda och timmar beror på olika populationsavgränsningar och olika mätmetoder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Begreppet genomsnittlig månadslön skiljer sig mellan KLK och strukturlöneundersökningen för kommunerna. Grundlönen definieras som fast lön plus fasta tillägg i KLK medan månadslönen i strukturlönestatistiken även inkluderar rörliga tillägg och förmåner.

Inga brister har noterats när det gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS-2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

Ingen behandling av personuppgifter förekommer.

C Bevarande och gallring

För inkommet material gäller en gallringsfrist på två år enligt Medlingsinstitutets gallringsbeslut 45/307. Alla slutliga observationsregister lagras hos Statistiska Centralbyrån. Medlingsinstitutet/SCB ansvarar över tid för bevarandebehovet.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och (SCB-FS 2011:14).

E EU-reglering och internationell rapportering

Undersökningen är inte EU-reglerad.

F Historik

Kortperiodisk löne- och sysselsättningsstatistik började produceras av Kommunförbundet 1991. 1999 övertog SCB ansvaret för undersökningen med namnet Konjunkturstatistik, löner för kommuner. Sedan 2001 har SCB producerat undersökningen på uppdrag av Medlingsinstitutet som är statistikansvarig myndighet inom arbetsmarknadsområdet.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Medlingsinstitutet
Kontaktinformation	Löner och arbetskostnader
E-post	lonestat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)